

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 dep
0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

kanENERGI

KanEnergi as, Hoffssveien 13, 0275 Oslo. Tlf: (+47) 22 06 57 50.
Faks: (+47) 22 06 57 69. E-post: kanenergi@kanenergi.no.
www.kanenergi.no.
Bank: 6228.05.59046. F.nr: 965962964.

Rådgivere. Energi & miljø. Strategi. Forretningsutvikling. FoU

Deres ref.	Brev 18.6.2007	Oslo 13.09.2007
Vår ref.	Fritjof Salvesen, fs@kanenergi.no	Sylvia Skar, ss@kanenergi.no
Side 1 av 7. Dokument:		

Høring, utkast til endring av energiloven – Energitilstand i bygninger

Svar på høringsutkastet fra KanEnergi AS

Generelt

Vi har to hoveinnvendinger til utkastet:

1. Rådsdirektiv 93/76/EØF av 13. september 1993 om begrensning av utslipp av karbondioksid ved bedring av energieffektiviteten (SAVE) er ikke tilstrekkelig ivaretatt i høringsutkastet.

Vi mener merket må inkludere energikildenes miljøpåvirkning slik intensjonen er i EU-direktivet.

2. Ved å ikke stille krav til sakkyndig kompetanse gir man slipp på en unik mulighet til å nå nasjonale energimål i forhold til energikonvertering og energieffektivisering i bygg, og spesielt i eksisterende boliger.

Begreper

I direktivet er begrepet energiytelse brukt, mens i utkastet snakkes det om energitilstand. Det skaper en begrepsforvirring.

Det kan også skape begrepsforvirring hos folk flest når "energimerket" er en del av "energiattesten" som er resultatet av "energimerkingen av bygg".

Side 5 (nest siste og siste avsnitt)

"Departementet legger vekt på at det skal være lett for aktørene å få utstedt en energiattest på bakgrunn av den informasjon de selv har fremskaffet. Det legges derfor opp til å utvikle et web-basert verktøy der dokumentasjonen for bygningen kan legges inn. Verktøyet skal vise hvordan ulike tiltak påvirker energiforbruket i bygninger. Verktøyet skal være et hjelpemiddel for alle som er interessert i sitt energiforbruk. Det legges opp til at boligeiere som ikke selv har tilgang til internett, eller som av andre grunner ikke selv kan skaffe energiattest, bruker ekstern bistand. Ved salg av bolig vil det ofte være nærliggende å bruke en takstmann. Energimyndighetene vil sørge for at det vil bli utviklet beregningsprogram som kan brukes for ulike kategorier bygg. Basert på dokumentasjonen og beregningene vil det bli utstedt energiattester.

Også for yrkesbygg vil det bli lagt opp til at eierne selv kan innhente dokumentasjonen som er nødvendig som grunnlag for en energiattest. Dokumentasjonskravene vil være mer omfattende enn for boliger. Det kan derfor være aktuelt å stille nærmere kvalifikasjonskrav til aktører som skal innhente dokumentasjonen for yrkesbygg."

Kommentarer:

Teksten er i strid med direktivets artikkel 10 om bruk av uavhengige sakkyndige. Teksten er tydelig på at sertifiseringen skal gjøres på en uavhengig måte av kvalifiserte eller godkjente sakkyndige.

Det er bra at det legges opp til at det kan gjøres enkelt og billig og at det blir laget et web-basert program som kan brukes som verktøy for å beregne energilstanden til sin bygning.

Ulempen med løsningen er at mange boligeiere ikke har forutsetninger for å klare å legge inn de riktige input for sin bolig, slik at det gir fare for feilmerking.

Det vil også være fristende for en boligeier å "jukse" litt på verdiene for at sin bolig skal komme best mulig ut ifm salg. Dette øker faren for at målene for merkeordningen ikke oppnås.

Erfaring fra Danmark er at boligeierne stiller mange spørsmål når de får besøk av en sakkyndig. Det er derfor naturlig at norske boligeiere også sitter inne med mange spørsmål som de ønsker å få svar på.

Etter vårt syn bør utstedelsen av attesten gjøres av nøytral part som har en godkjent kompetanse. Godkjent kompetanse kan være knyttet til yrke eller til godkjenningskoder i den sentrale godkjenningsordningen. Det bør fortsatt vektlegges en enkel ordning men med minimumskrav til kompetanse.

Hvis attesten ikke utstedes av en uavhengig part mister ordet "attest" mening. Da er ordet "energivurdering" mer passende etter vårt syn.

En annen men svært viktig fordel med å bruke sakkyndige er at eiere får råd om enøktiltak og dermed en ytterligere redusert energibruk enn om eier skal gjøre det selv. Bruk av sakkyndige er i så måte helt i tråd med nasjonale målsettinger om energikonvertering og energioptimering. Og det vil være dumt å ikke gripe denne muligheten. Eksisterende boliger har et stort potensial med tanke på å redusere energibruken. Og spesielt eksisterende eneboliger har av erfaring vært vanskelige å sette i system.

Setningen "Det kan derfor være aktuelt å stille nærmere kvalifikasjonskrav til aktører som skal innhente dokumentasjon for yrkesbygg" bør endres til: Det skal stilles nærmere kvalifikasjonskrav til aktører som skal innhente dokumentasjon for yrkesbygg.

Til sammenligning kreves det fem års erfaring og relevant utdanning i Danmark. Vi tror det er en fordel om de nordiske land samarbeidet om å få til en mest mulig enhetlig ordning.

Side 6 (siste avsnitt under 2.1.)

"Departementet legger opp til å sette i verk ordningene med energimerking av boliger før offentlige bygg og yrkesbygg."

Kommentar:

Det er fornuftig med en trinnvis innføring av ordningen, slik at det kan høstes inn erfaringer for å eventuelt justere kursen deretter.

Side 8 (2.5 Gjennomføring i andre land)

....symbolet som skal presentere bygningens energistandard vil se ulikt ut fra land til land....

Kommentar:

Symbolet og detaljeringen av merket står sterkere om det er likt i alle land.

Side 11 (kap 4, 4.1 innledning)

"Energimerket skal gi indikasjoner på hvor energikrevende det er å varme opp og eventuelt kjøle et bygg. Energimerket vil ikke si noe om teknisk forbruk til lys og andre formål."

Kommentarer:

Teksten strider med direktivet:

S 27, artikkel 2, definisjoner, pkt 2

2. «En bygnings energiytelse»: den mengde energi som faktisk forbrukes eller beregnes forbrukt for å dekke ulike behov knyttet til en standardisert bruk av bygningen, som blant annet kan omfatte oppvarming, kjøling, ventilasjon og belysning. Denne mengden skal gjenspeiles i en eller flere tallindikatorer der det ved beregningen er tatt hensyn til isolasjon, tekniske egenskaper og installasjonsegenskaper, utforming og plassering i forhold til klimaaspekter, soleksponering og innvirkning fra tilstøtende konstruksjoner, egen energiproduksjon og andre faktorer, herunder inneklime, som påvirker energibehovet,

Hvorfor ikke belysning og andre formål? Med riktig utstyr og regulering kan energibehov til belysning reduseres med 80 %.

Rådsdirektiv 93/76/EØF av 13. september 1993 om begrensning av utslipp av karbondioksid ved bedring av energieffektiviteten (SAVE) er ikke tilstrekkelig ivaretatt i høringsutkastet. Energikildenes miljøpåvirkning må inkluderes i ordningen.

Det bør utarbeides nasjonale og internasjonale primærenergifaktorer for vekting av ulike energibærere for dette.

Side 13 (4.3 Energimerket, tredje og fjerde avsnitt)

"Departementet legger opp til å legge beregnet netto energibehov til grunn for byggets energitilstand. Dette er det samme som benyttes i teknisk forskrift til plan- og bygningsloven. I dokumentasjonen vil det foreligge vurderinger av oppvarmingsløsning, men oppvarmingsløsningen vil få begrenset betydning for rangeringen."

Der hvor byggeier har gjennomført særskilte varige investeringer for å begrense behovet for å kjøpe energi i markedet, skal dette påvirke byggets energitilstand. Tiltak som for eksempel etterisolering og skifte til mer energieffektive vinduer har betydning. Også installasjon av for eksempel aktiv solvarme, solceller eller varmepumper vil påvirke energitilstanden."

Kommentarer:

Det er viktig at egen energiproduksjon og bruk av fornybar energi påvirker energitilstanden.

Teksten er uklar på hvordan investeringer vil påvirke energitilstanden.

At oppvarmingsløsningen skal ha begrenset betydning er nok et argument for at miljøaspektet må inn i ordningen.

Bioenergi bør behandles spesielt.

Side 13 (4.3 Energimerket, siste avsnitt)

"Et alternativ kan være å presentere resultatet langs en glidende skala, og hvor forskriftskrav, gjennomsnittsforbruk i landet osv. kan angis med supplerende piler. Det tyske merket har en skala som viser energibruk per kvm, mens en annen variant er en nøytral karakterskala fra en til ti."

Kommentarer:

Vi støtter at det innføres en detaljering av skalaen. Med en mer oppdelt skala er det lettere å se resultater underveis for bruker og dermed stimulere til å gjennomføre tiltak for å oppnå et bygg med bedre energitilstand. Det er viktig at trinnene i skalaen ikke blir så store at man ikke blir premiert for å gjøre tiltak.

Som nevnt under kommentarer til 2.5, står merket sterkere om symboler og oppdeling er likt i alle land.

Side 15 (kap 6 Forvaltning, tilsyn og reaksjonsform mv.)

Kommentar:

Forvaltningen bør legges under Statens bygningstekniske etat (BE) som tar hånd om energibruk og inneklima i plan- og bygningsloven og tilhørende forskrifter. Beregningene som skal legges til grunn i energimerkingen er tuftet på samme lest som byggereglene. Regler for energibruk i

bygg og energimerkeordning henger så mye sammen at det har mange fordeler at de to tingene forvaltes av samme offentlige organ.

Side 21 (Kap 9. Utkast til endringer i energiloven)

§ 5C-4. (Energiattest for offentlige bygninger)

For offentlig bygning med et samlet bruksareal på mer enn 1000 m², skal eier sørge for at et sammendrag av gyldig energiattest for bygningen plasseres synlige for brukere av bygningen.

Kommentar:

Det bør endres til 500 m² som er i tråd med kravet til vannbåren varme i offentlige bygg.

Kommentarer til høringsutkastet i forhold til Europaparlamentets direktiv

(kap 10 Vedlegg)

Side 25 (betraktninger fra Europaparlamentet, pkt 12):

"..... Fordi mulighetene til å anvende alternative energiforsyningssystemer vanligvis ikke undersøkes fullt ut, bør de tekniske, miljømessige og økonomiske mulighetene for alternative energiforsyningssystemer vurderes; dette kan gjøres én gang , av medlemsstaten, gjennom en undersøkelse som resulterer i en liste over energioptimeringstiltak, beregnet på gjennomsnittlige lokale markedsvilkår, som oppfyller kriteriene for kostnadseffektivitet. Før byggingen igangsettes, kan det kreves særskilte undersøkelser dersom tiltaket eller tiltakene anses som gjennomførbare."

Kommentar:

Vi kan ikke se at dette punktet er ivarettatt i utkastet.

Side 27 (artikkel 2, definisjoner, pkt 2)

2. «En bygningens energiytelse»: den mengde energi som faktisk forbrukes eller beregnes forbrukt for å dekke ulike behov knyttet til en standardisert bruk av bygningen, som blant annet kan omfatte oppvarming, kjøling, ventilasjon og belysning. Denne mengden skal gjenspeiles i en eller flere tallindikatorer der det ved beregningen er tatt hensyn til isolasjon,

tekniske egenskaper og installasjonsegenskaper, utforming og plassering i forhold til klimaaspekter, soleksponering og innvirkning fra tilstøtende konstruksjoner, egen energiproduksjon og andre faktorer, herunder inneklime, som påvirker energibehovet,

Kommentar:

Hvis det er et mål at en bygnings energiytelse skal være den mengde som faktisk forbrukes eller beregnes forbrukt er det viktig at beregningsverktøyet blir så godt at det beregnede resultatet ikke avviker stort fra hva som faktisk forbrukes. Her kan gjennomsnittstall på forbruk gjennom bygningsnettverkets energistatistikk som utarbeides av Enova, brukes som nøkkeltall.

Med vennlig hilsen,

KanEnergi AS
Fritjof Salvesen